

UCHWAŁA NR LXIX.455.23
RADY MIEJSKIEJ W TYCZYNIE
z dnia 28 grudnia 2023r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej
i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Tyczyn na lata 2024-2028.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 08 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.), oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r o przeciwdziałaniu przemocy w domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm.)

Rada Miejska w Tyczynie uchwala, co następuje:

§ 1

Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Tyczyn na lata 2024-2028 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Tyczyna.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2024 r.

Gminny Program
Przeciwdziałania Przemocy Domowej
i Ochrony Osób Doznających Przemocy
Domowej w Gminie Tyczyn na lata 2024-2028

Spis treści

Wprowadzenie	3
I. Skala zjawiska – diagnoza problemu przemocy domowej w Gminie Tyczyn	5
II. Podstawa prawna.....	11
III. Założenia systemu przeciwdziałania przemocy domowej w Gminie Tyczyn.....	11
IV. System przeciwdziałania przemocy domowej w Gminie Tyczyn.....	11
V. Adresaci Programu.....	11
VI. Podmioty funkcjonujące na terenie Gminy Tyczyn świadczące pomoc w zakresie przeciwdziałaniu przemocy domowej.....	12
VII. Współpraca.....	12
VIII. Założenia Programu.....	12
VIII.1 Cel główny (strategiczny) Programu.....	12
VIII.2 Cele szczegółowe Programu.....	12
VIII.3 Działania do celów szczegółowych Programu.....	13
VIII.4 Harmonogram realizacji celów szczegółowych Programu.....	14
IX. Realizator Programu.....	18
X. Zasoby i potencjał Gminy Tyczyn w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.....	18
XI. Finansowanie	21
XII. Monitoring i ewaluacja	21
XIII. Postanowienia końcowe.....	21

Wprowadzenie

Rodzina jest podstawową komórką społeczną, od której jakości zależy wartość społeczeństwa, jak również los jednostki. Człowiek przeżywa w niej najważniejszy okres kształtujący między innymi jego styl życia, osobowość, poglądy na świat. Zatem dom rodzinny powinien być spostrzegany jako środowisko miłości i opieki, bezpieczne i ciepłe miejsce domowego ogniska, schronienie przed całym złem zewnętrznego świata.

Jednak dla wielu ludzi dom rodzinny jest miejscem cierpienia. Ofiarą przemocy domowej może stać się każdy: kobieta, mężczyzna, dziecko. Przemoc można spotkać w różnych domach we wszystkich zakątkach świata. Jej ofiarami bywają młodzi i starsi, bogaci i biedni, osoby pochodzące ze wszystkich warstw społecznych.

Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Mimo, że w relacjach międzyludzkich istniała ona zawsze, o przemocy domowej mówiono niewiele, jakby nie postrzegając jej jako poważnego zaburzenia w funkcjonowaniu domowników, które prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych, a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń i zabójstw.

Nikt nie zasługuje na przemoc. Jest nieprawdą, że bite dziecko staje się bardziej posłuszne, maltretowana żona nie zdradza, a poniewierany mąż bardziej dba o rodzinę. Przemoc upokarza, powoduje cierpienie i nieobliczalne szkody, rodzi nienawiść i pragnienie odwetu, tworzy błędne koło w stosunkach międzyludzkich i wcześniej czy później odbija się negatywnie. Nie ma w tej przemocy niczego, co w cywilizowanym świecie przemawiałoby za jej stosowaniem, co byłoby warte jej polecenia. Przemoc we współczesnym świecie jest zjawiskiem coraz bardziej widocznym i niepokojąco narastającym.

Ochronę osób, w tym dzieci, przed przemocą domową gwarantuje Konstytucja RP (Dz. U. z 1997, nr. 78, poz. 483 z późn. zm.). Art. 40 mówi, że „nikt nie może być poddany torturom ani okrutnemu, nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu i karaniu. Zakazuje się stosowania kar cielesnych”. Kolejny - „każdy ma prawo do ochrony prawnej życia prywatnego, rodzinnego, czci i dobrego imienia oraz do decydowania o swoim życiu osobistym” (art. 47). „Państwo w swojej polityce społecznej i gospodarczej uwzględnia dobro rodziny. Rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, zwłaszcza wielodzietne i niepełne, mają prawo do szczególnej pomocy ze strony władz publicznych” (art. 71, pkt 1). „Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka. Każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją. Dziecko pozbawione opieki rodzicielskiej ma prawo do opieki i pomocy władz publicznych. W toku ustalania praw dziecka organy władzy publicznej oraz osoby odpowiedzialne za dziecko są obowiązane do wysłuchania i w miarę możliwości uwzględnienia zdania dziecka. Ustawa określa kompetencje i sposób powoływania Rzecznika Praw Dziecka” (art. 72).

Artykuł 207 Kodeksu Karnego (Dz. U. z 2022 r., poz. 1138, z późn. zm.) uznaje przemoc domową za przestępstwo. Za znęcanie się psychiczne czy fizyczne nad osobą najbliższą lub pozostającą w zależności od sprawcy przewidywana jest kara. Zgodnie z art. 207 § 1 kk „Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.”. Natomiast zgodnie z art. 207 § 1a kk „Kto znęca się

fizycznie lub psychicznie nad osobą nieporadną ze względu na jej wiek, stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.”.

Dla lepszego rozpoznania zjawiska przemocy domowej konieczne jest jej zdefiniowanie. Według definicji zawartej w art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021r. poz. 1249 z późn. zm.), przemoc to:

„Jednorazowe albo powtarzające się umyślnie działanie lub zaniechanie wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym i psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej”.

Przemoc domowa charakteryzuje się tym, że:

1. **Jest intencjonalna** – przemoc jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary,
2. **Siły są nierównomierne** – w relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą, sprawca jest silniejszy, a ofiara słabsza,
3. **Narusza prawa i dobra osobiste** – sprawca wykorzystuje przewagę siły, narusza podstawowe prawa ofiary (np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku itp.),
4. **Powoduje cierpienie i ból** – sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody, doświadczenie bólu i cierpienia sprawia, że ofiara ma mniejszą zdolność do samoobrony.

Przemoc pojmowana jest także jako wywieranie wpływu na innych ludzi w wyniku, którego ich aktualny poziom rozwoju somatycznego i duchowego jest mniejszy niż potencjalny poziom tego rozwoju.

Można wyodrębnić następujące rodzaje przemocy:

1. **Przemoc fizyczna** – przybiera niezliczoną ilość form: od dawania klapsów, potrząsania, ciągnięcia za włosy, duszenia, popychania, kopania itp. Jej celem jest wymuszenie na ofierze takiego zachowania, jakiego życzy sobie sprawca. Ma wywołać lęk lub stanowić karę za złamanie reguł ustanowionych przez sprawcę.
2. **Przemoc psychiczna** – to umniejszanie wartości i działań, myśli czy zdolności, a także powtarzające się nękanie lub śledzenie. Przemoc psychiczna może przybrać np. formę wyzywania, ośmieszania, gróźb, kontrolowania czy krytykowania. Ma ona na celu pozbawienie ofiary zaufania do siebie i swoich kompetencji w różnych obszarach jej życia. Sprawca dąży do tego, by ofiara była samotna i zależna od niego. Nie chce, by podjęła pracę, kontynuowała naukę czy też utrzymywała kontakty z rodziną albo ze znajomymi.
3. **Przemoc seksualna** – obejmuje całe spektrum zachowań, poczynając od niechcianych seksualnych gestów czy uwag, przez wymuszanie pożycia seksualnego, aż do fizycznego uszkodzenia ciała. Przemoc seksualna najczęściej występuje razem z przemocą fizyczną i psychiczną, choć wszystkie te formy nie muszą występować jednocześnie.
4. **Przemoc ekonomiczna** – sprawia, że ofiara staje się zależna od partnera i szczególnie podatna na przemoc. Przykłady tej przemocy obejmują ograniczenie dostępu do pieniędzy, czy do informacji o stanie finansowym rodziny, zmuszanie do proszenia o najmniejsze choćby środki, kłamanie na temat zasobów rodziny, wykradanie pieniędzy, niedopuszczanie do pracy zarobkowej.

5. Zaniedbywanie - to niezapewnianie odpowiednich warunków do egzystencji w sferze zdrowotnej, edukacyjnej i emocjonalnej, odpowiedniego odżywiania, schronienia i bezpieczeństwa, w ramach środków dostępnych rodzicom lub opiekunom i w następstwie powodujące lub mogące powodować uszczerbek na zdrowiu lub zaburzenie rozwoju psychicznego, moralnego lub społecznego. Wyróżnia się zaniedbanie fizyczne (ekonomiczne, zdrowotne), emocjonalne, edukacyjne (intelektualne).

6. Przemoc za pomocą środków komunikacji elektronicznej - to np. wyzywanie, straszenie, poniżanie osoby w internecie lub przy użyciu telefonu, robienie jej zdjęcia lub rejestrowanie filmów bez jej zgody, publikowanie w internecie lub rozsyłanie telefonem zdjęć, filmów lub tekstów, które ją obrażają lub ośmieszają.

I. Skala zjawiska – diagnoza problemu przemocy domowej w Gminie Tyczyn

Przemoc w rodzinie jest problemem trudnym do badania. Przemoc też ze strony osób najbliższych, jeżeli nie mieści się w wyobrażeniu człowieka o tym, co normalne i słuszne, może być wstydliwie ukrywaną tajemnicą. Diagnozę problemu sporządzono na podstawie dostępnych danych statystycznych.

1. Charakterystyka Gminy Tyczyn - struktura demograficzna:

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, Gminę Tyczyn w 2020 roku zamieszkiwało 11 112 osób, w tym 5 636 kobiet (50,72%) i 5 476 mężczyzn (49,28%). W roku 2021 było to 11 272 mieszkańców, w tym 5 724 kobiet (50,78%) i 5 548 mężczyzn (49,22%), a w roku 2022 Gminę Tyczyn zamieszkiwało 11 397 osób, w tym 5 777 kobiet (50,69 %) i 5 620 mężczyzn (49,31%). Powyższe dane wskazuje, że liczba ludności w Gminie Tyczyn systematycznie wzrasta.

Źródło: GUS

Wykres nr 1. Liczba mieszkańców Gminy Tyczyn w latach 2020-2022

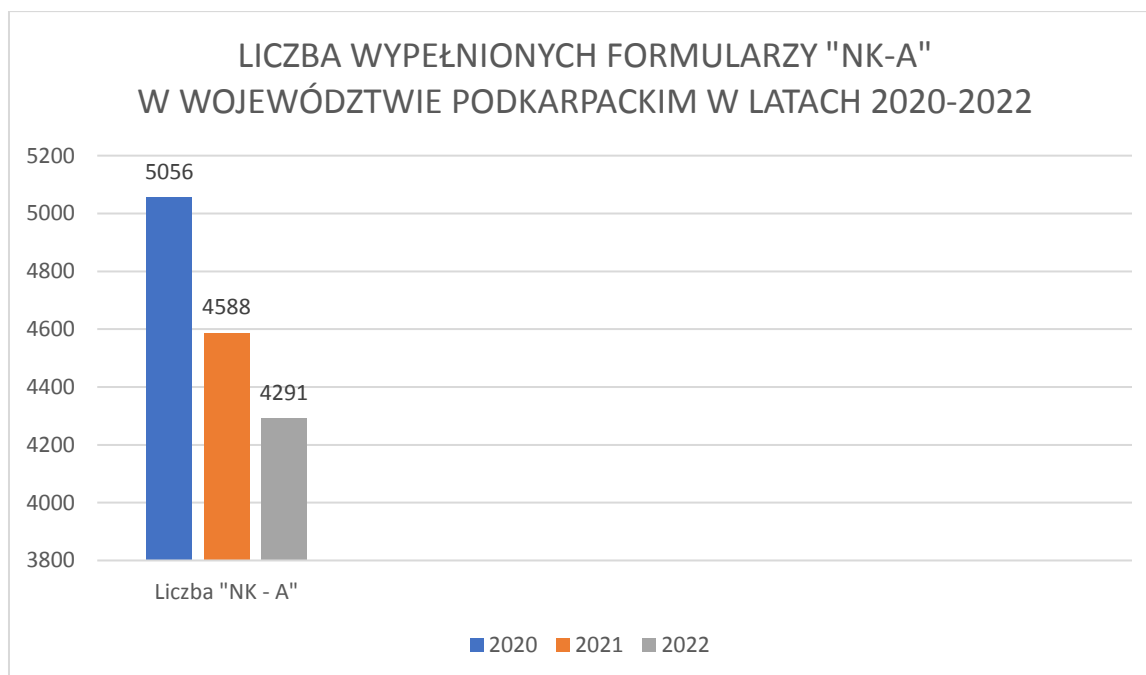
2. Skala zjawiska przemocy domowej w Gminie Tyczyn na tle danych wojewódzkich i ogólnopolskich.

Ze zgromadzonych przez Policję danych ogólnopolskich wynika, że od 2020r. do 2022r. zmniejszyła się liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta -A” W roku 2020 r. było to 72 601, w roku 2021r. wypełniono ich 64 250, a w roku 2022r. – 61 645. ¹

Tabela 1: Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – A”.

Dane Komendy Głównej Policji				Dane Gminy Tyczyn		
Rok	2020	2021	2022	2020	2021	2022
„NK-A”	72 601	64 250	61 645	19	32	20

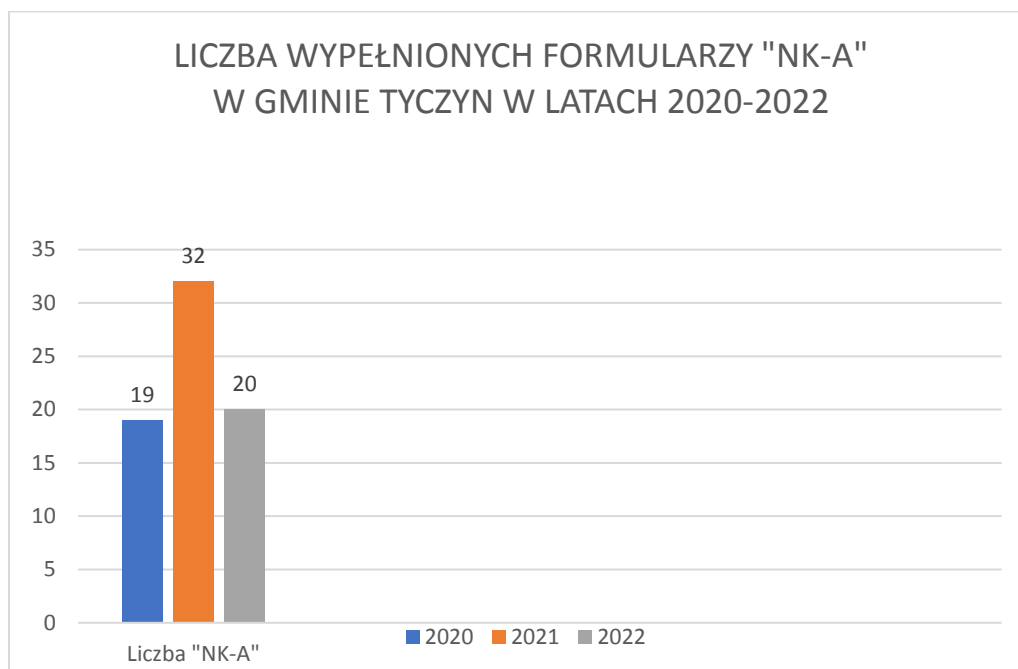
Dane statystyczne z Wydziału Polityki Społecznej Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie pokazują również, że liczba sporządzonych „Niebieskich Kart-A” na terenie Województwa Podkarpackiego od 2020 r. systematycznie spada. W roku 2020 r. założono 5056 „Niebieskich Kart -A”, w roku 2021r. było ich 4588, a w roku 2022 – 4291. Dane te zawiera poniższy wykres.

Wykres nr 2. Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta - A” w województwie podkarpackim w latach 2020-2022

Z analizy ilości spraw prowadzonych przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Tyczyn w ramach procedury „Niebieska Karta” zaobserwować można, że na przestrzeni lat 2020-2021 nastąpiło zwiększenie ilości „Niebieskich Kart-A”, natomiast w roku 2022 ich spadek. Powyższą analizę przedstawia wykres nr 3.

¹ Dane Komendy Głównej Policji „Przemoc w rodzinie -dane za lata 2012 -2022”, Formularz III/8, Sprawozdanie z podjętych przez policję działań wobec przemocy w rodzinie dotyczące procedury „Niebieskie Karty”.

Wykres nr 3. Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta-A” w Gminie Tyczyn w latach 2020-2022

Natomiast jeżeli chodzi o osoby dotknięte przemocą domową to dane pozyskane ze sprawozdań M-GOPS Tyczyn wskazują, iż liczba tych osób w latach 2020-2021 wzrosła, a w roku 2022r. zmalała. Z ogólnopolskich danych wynika, że liczba osób doświadczających przemocy domowej w latach 2020-2022 systematycznie spadała. Również dane wojewódzkie z ostatnich lat wskazują na trend spadkowy wśród osób dotkniętych przemocą domową.

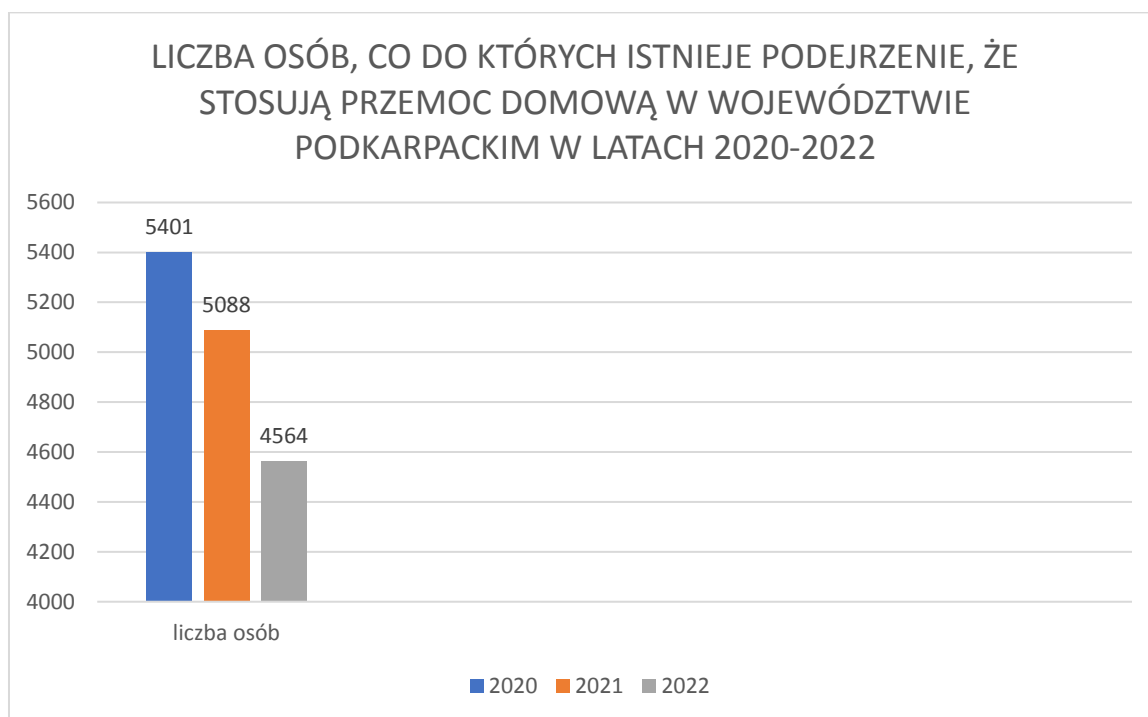
Tabela 2: Liczba osób wobec których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą domową w latach 2020-2022.

Dane Komendy Głównej Policji				Dane Gminy Tyczyn		
Rok	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Kobiety	62 866	55 112	51 935	23	31	18
Mężczyźni	10 922	9 520	8 714	3	3	3
Razem	73 788	64 632	60 649	26	34	21

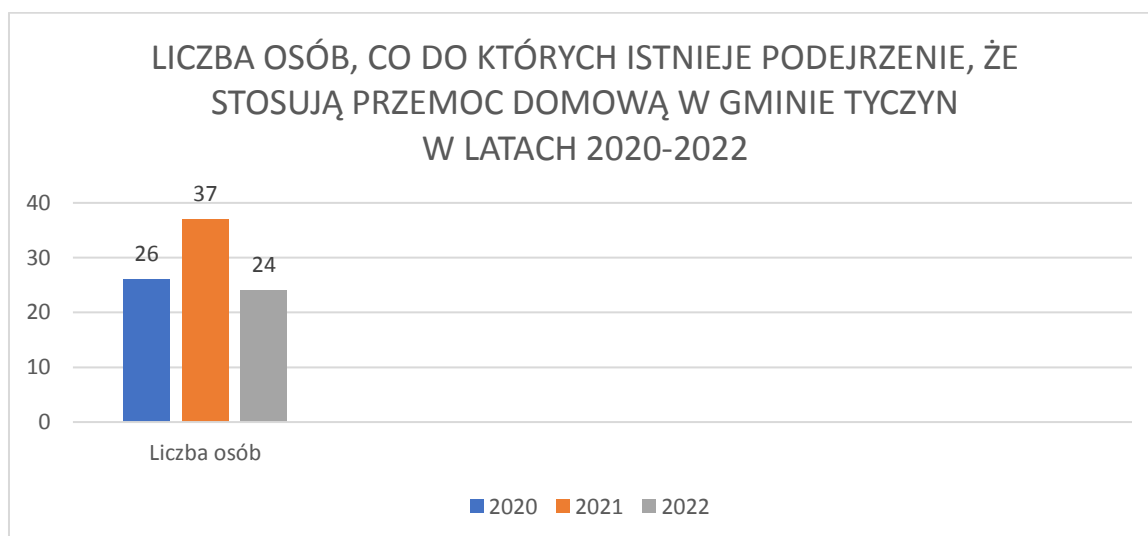
W odniesieniu do osób wobec których istnieje podejrzenie stosowania przemocy domowej dane pozyskane ze sprawozdań M-GOPS Tyczyn wskazują, iż liczba osób podejrzanych o stosowanie przemocy domowej w latach 2020-2021 wzrastała, a w roku 2022 spadała. Na terenie Polski natomiast w latach 2020-2022 liczba osób wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc domową maleje. Również na terenie województwa podkarpackiego liczba tych osób w ostatnich latach spada. Powyższe dane przedstawia poniższa tabela oraz wykres nr 4 i nr 5.

Tabela 3: Liczba osób wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc domową w latach 2020-2022.

Dane Komendy Głównej Policji				Dane Gminy Tyczyn		
Rok	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Kobiety	6 677	6 173	6 497	2	2	4
Mężczyźni	66 198	58 349	55 426	24	35	20
Razem	72 875	64 522	61 923	26	37	24

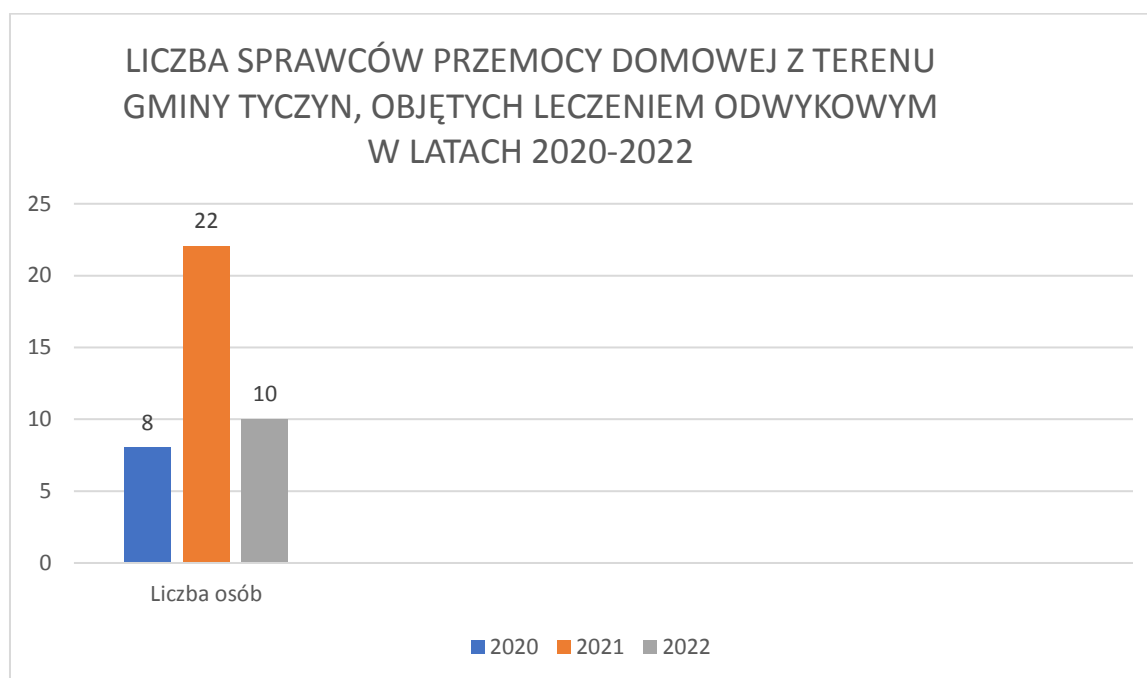

Wykres nr 4. Liczba osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc domową w województwie podkarpackim w latach 2020-2022

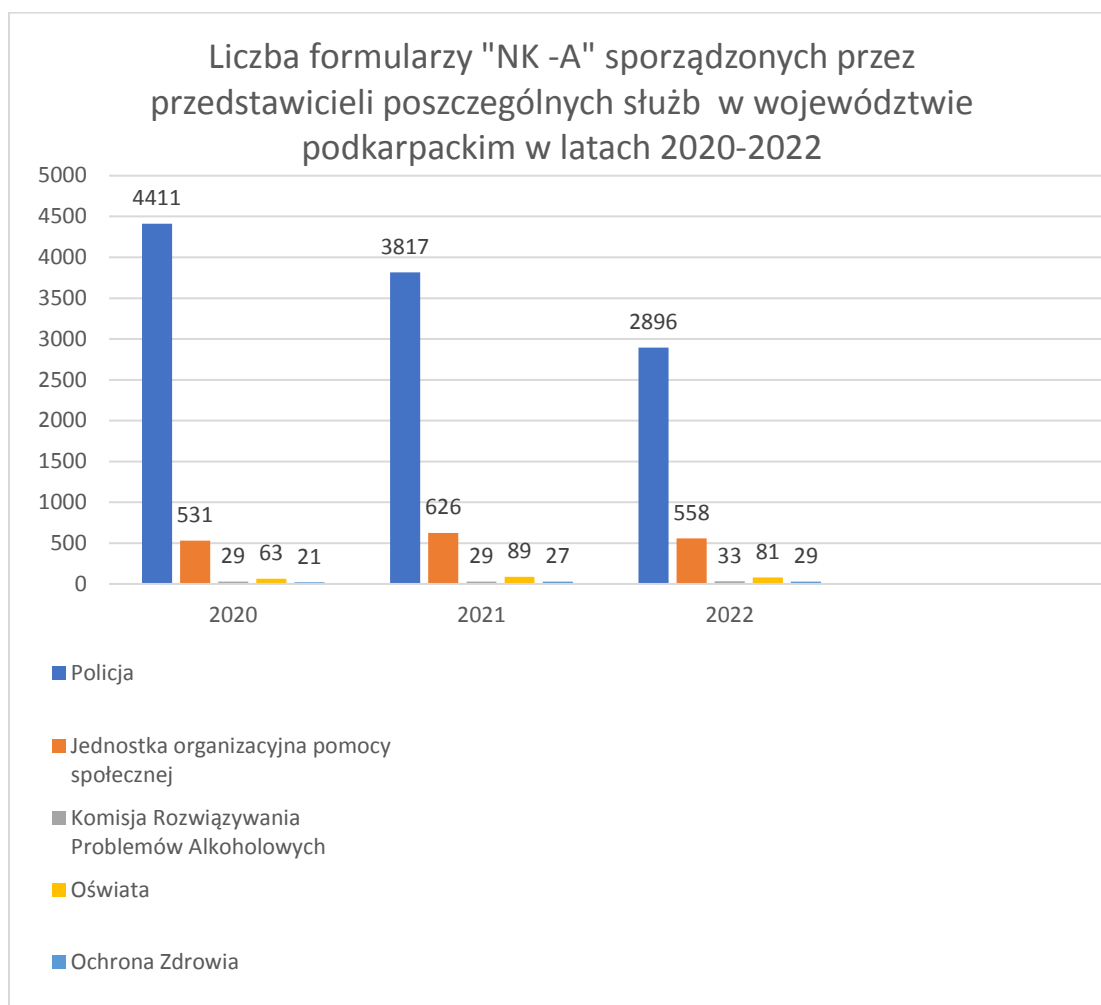
Wykres nr 5. Liczba osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc domową w Gminie Tyczyn w latach 2020-2022

Duży wpływ na stosowanie przemocy domowej ma uzależnienie od alkoholu lub jego nadużywanie. Informacje zawarte w sporządzonych formularzach „Niebieska Karta-A” wskazują, że znaczna część osób stosujących przemoc domową w chwili popełnienia czynu była pod wpływem alkoholu, a w tym część z nich była izolowana w Izbie Wyrzeźwień. Osoby nadużywające alkoholu są kierowane przez Zespół Interdyscyplinarny do Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązania Problemów Alkoholowych w Tyczynie celem podjęcia wobec nich stosownych działań w zakresie leczenia odwykowego. Dane liczbowe dotyczące sprawców przemocy domowej z terenu Gminy Tyczyn, objętych leczeniem odwykowym w latach 2020-2022 zawiera poniższy wykres.

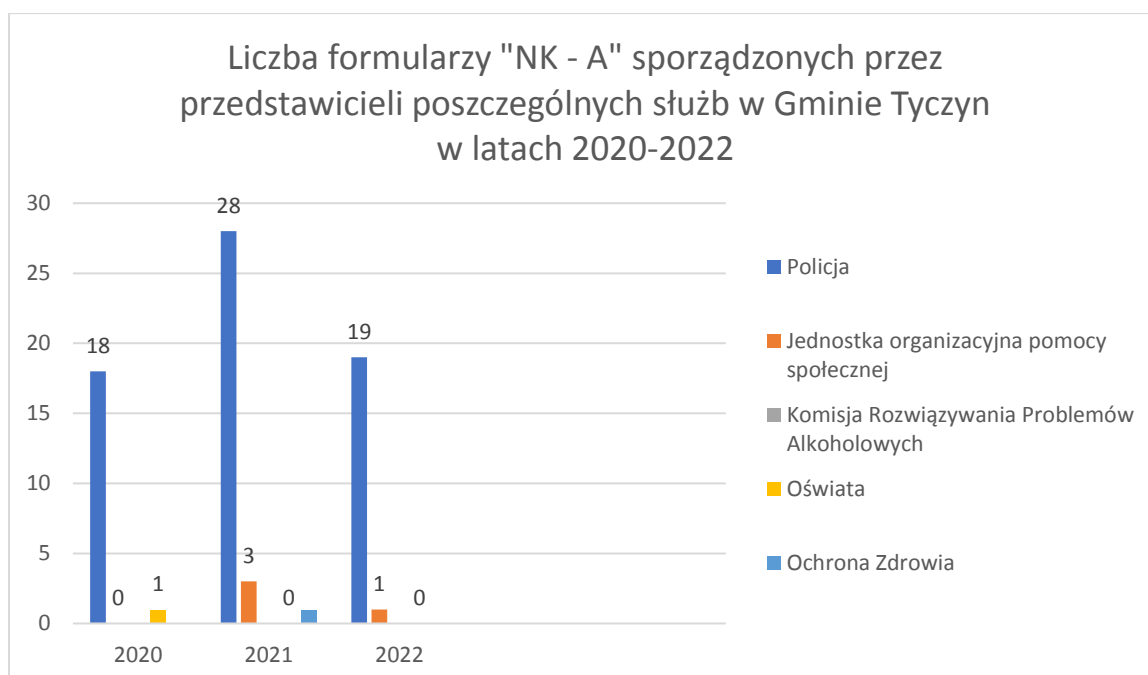

Wykres nr 6. Liczba sprawców przemocy domowej z terenu Gminy Tyczyn, objętych leczeniem odwykowym w latach 2020-2022r.

Zarówno dane wojewódzkie jak i dane gminne pokazują, iż najczęściej formularz „Niebieska Karta – A” jest sporządzany przez przedstawiciela Policji, a następnie na drugim miejscu procedurę uruchamia przedstawiciel jednostki organizacyjnej pomocy społecznej. Obrazuje to poniższy wykres nr 7 i wykres nr 8.

Wykres nr 7. Liczba formularzy „Niebieska Karta – A” sporządzonych przez przedstawicieli poszczególnych służb w województwie podkarpackim w latach 2020-2022

Wykres nr 8. Liczba formularzy „Niebieska Karta – A” sporządzonych przez przedstawicieli poszczególnych służb w Gminie Tyczyn w latach 2020-2022

II. Podstawa prawna

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021r. poz. 1249 z późn. zm.),
2. Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (Uchwała Rady Ministrów nr 205 z dnia 9.11.2023r.),
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.),
4. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2020r. poz. 1359 z późn. zm.),
5. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023r. poz. 165 z późn. zm.),
6. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks Karny (Dz.U. z 2022 r. poz. 1138 z późn. zm.),
7. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. 2023r. poz. 1870).

III. Założenia systemu przeciwdziałania przemocy domowej w Gminie Tyczyn

1. Najważniejsze jest bezpieczeństwo ofiary.
2. Za przemoc zawsze odpowiedzialny jest sprawca przemocy, bez względu na to, co zrobiła ofiara.
3. Nikt nie ma prawa stosować przemocy wobec drugiego człowieka.
4. Nie ma żadnego uzasadnienia ani usprawiedliwienia przemocy domowej.
5. Podstawowym zadaniem jest zatrzymanie przemocy, bez tego pomoc jest nieskuteczna.
6. Ofiara przemocy domowej cierpi na skutek wielorakiego urazu.
7. Zrozumiałe i dopuszczalne są wahania i niekonsekwencje w zachowaniu i decyzjach osób doświadczających przemocy, bowiem jest to jeden z objawów doznanego urazu.

IV. System przeciwdziałania przemocy domowej w Gminie Tyczyn

1.Art. 6. ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej brzmi: „Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej lub ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi chyba, że przepisy niniejszej ustawy stanowią inaczej”.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 ww. ustawy:

„Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym:

- 1) opracowywanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej;
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
- 3) zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.”.

2.Gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności w ramach pracy w Zespole Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej.

V. Adresaci Programu

Program przeznaczony jest dla mieszkańców Gminy Tyczyn.

Adresatami bezpośrednimi Programu są rodziny i osoby dotknięte bezpośrednio zjawiskiem przemocy domowej oraz sprawcy przemocy domowej.

Adresatami pośrednimi natomiast są rodziny i osoby zagrożone zjawiskiem przemocy domowej oraz przedstawiciele instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami zagrożonymi bądź dotkniętymi przemocą.

VI. Podmioty funkcjonujące na terenie Gminy Tyczyn świadczące pomoc w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej

1. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tyczynie,
2. Komisariat Policji w Tyczynie,
3. Miejsko-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Tyczynie,
4. Przychodnia Rejonowa w Tyczynie, Wiejski Ośrodek Zdrowia w Borku Starym,
5. Punkt Konsultacyjny Pomocy Rodzinie w Tyczynie,

VII. Współpraca

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Rzeszowie
2. Sąd Rejonowy w Rzeszowie,
3. Centrum Profilaktyki Terapii Uzależnień w Rzeszowie,
4. Dzielnicy,
5. Kuratorzy zawodowi i społeczni,
6. Dyrektorzy, pedagodzy i nauczyciele pracujący w szkołach.

VIII. Założenia programu

VIII.1 Cel główny (strategiczny) Programu

Celem głównym (strategicznym) Programu jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska na terenie Gminy Tyczyn.

Wszystkie działania podejmowane w ramach programu służą bezpośredniemu osiągnięciu celów szczegółowych, odnoszących się do postaw społecznych wobec problemu przemocy, dostępności instytucji świadczących pomoc, form pomocy i wsparcia dla osób uwięzionych w przemoc domową. Działania zaplanowane do realizacji mają z jednej strony charakter profilaktyczny, prewencyjny, z drugiej zaś służą zwalczaniu problemu i jego negatywnych konsekwencji.

VIII.2 Cele szczegółowe Programu

1. Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w Gminie Tyczyn.
2. Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doświadczających przemocy domowej w Gminie Tyczyn.
3. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową w Gminie Tyczyn.
4. Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług w Gminie Tyczyn.

VIII.3 Działania do celów szczegółowych Programu

Ad.1.

- 1) Poszerzanie wiedzy mieszkańców Gminy Tyczyn, w tym zainteresowanych służb na temat zjawiska przemocy domowej,
- 2) Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy domowej,
- 3) Prowadzenie poradnictwa, w szczególności przez działania edukacyjne, służące wzmocnieniu metod opiekuńczych i wychowawczych kompetencji, alternatywnych wobec stosowania przemocy, jak również kompetencji rodziców i opiekunów w środowisku zagrożonym przemocą domową oraz w stosunku do grup ryzyka np. małoletnich w ciąży,
- 4) Promowanie wśród dzieci i młodzieży właściwych, zdrowych postaw i zachowań poprzez warsztaty, zajęcia edukacyjne, prelekcje i inne,
- 5) Rozmowy indywidualne z uczniami i ich opiekunami, wizyty w domach uczniów z rodzin podejrzewanych o stosowanie przemocy,
- 6) Edukacja dzieci i młodzieży w ramach specjalistycznych programów określonych w szkolnych programach nauczania z wykorzystaniem środków audiowizualnych i literatury fachowej,
- 7) Udzielanie informacji na temat przemocy domowej, udostępnianie materiałów edukacyjnych, organizowanie wykładów na temat przemocy dla dorosłych i dzieci,
- 8) Systematyczna edukacja społeczności Gminy Tyczyn poprzez prasę lokalną, zakup ulotek, broszur.

Ad.2.

- 1) Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej,
- 2) Funkcjonowanie Grup Diagnostyczno-Pomocowych,
- 3) Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy w szczególności: medycznej, psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej,
- 4) Współpraca z instytucjami i organizacjami wspierającymi ofiary przemocy domowej,
- 5) Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej pomocy, świadczonej przez Punkt Konsultacyjny Pomocy Rodzinie w Tyczynie,
- 6) Udostępnienie do publicznej wiadomości informatorów o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy domowej,
- 7) Kierowanie do jednostek poradnictwa specjalistycznego, ośrodków wsparcia oraz ośrodków interwencji kryzysowej.

Ad.3

- 1) Interweniowanie oraz reagowanie lokalnych służb na stosowanie przemocy domowej,
- 2) Działania wobec osób stosujących przemoc domową w ramach procedury „Niebieska Karta”.

Ad.4.

- 1) Przeprowadzenie specjalistycznych szkoleń dla pracowników socjalnych, policji, służby zdrowia, członków Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w zakresie świadczenia pomocy ofiarom przemocy domowej,
- 2) Systematyczne podnoszenie wiedzy przedstawicieli różnych grup zawodowych stykających się z problematyką przemocy domowej poprzez zakup literatury fachowej dla Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Diagnostyczno-Pomocowych,
- 3) Monitorowanie prowadzonych działań, które pozwolą na systematyczną ocenę efektów.

VIII.4 Harmonogram realizacji celów szczegółowych Programu

Cele szczegółowe Programu	Działania do celów szczegółowych Programu	Termin realizacji zadania	Podmioty odpowiedzialne za realizację celów szczegółowych	Wskaźniki
1. Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w Gminie Tyczyn	<p>1) Poszerzanie wiedzy mieszkańców Gminy Tyczyn, w tym zainteresowanych służb na temat zjawiska przemocy domowej,</p> <p>2) Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy domowej,</p> <p>3) Prowadzenie poradnictwa, w szczególności przez działania edukacyjne, służące wzmocnieniu metod opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy, jak również kompetencji rodziców i opiekunów w środowisku zagrożonym przemocą domową oraz w stosunku do grup ryzyka np. małoletnich w ciąży,</p> <p>4) Promowanie wśród dzieci i młodzieży właściwych, zdrowych postaw i zachowań poprzez warsztaty, zajęcia edukacyjne, prelekcje,</p> <p>5) Rozmowy indywidualne z uczniami i ich opiekunami, wizyty w domach uczniów z rodzin podejrzewanych o stosowanie przemocy,</p>	Od dnia wejścia Programu w życie do 31.12. 2028	<p>- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tyczynie,</p> <p>- Komisariat Policji w Tyczynie,</p> <p>- Miejsko-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</p> <p>- Szkoły na terenie Gminy Tyczyn</p>	<p>- liczba osób uczestniczących w zajęciach informacyjno-edukacyjnych z zakresu przemocy,</p> <p>- liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w zajęciach wychowawczych oraz informacyjno-edukacyjnych z zakresu przemocy,</p> <p>- liczba osób uczestnicząca w programach edukacyjnych i wspierających dot. zapobiegania przemocy,</p> <p>- liczba inicjatyw promujących zachowania prospołeczne – formy spędzania wolnego czasu przez sport i kulturę,</p> <p>- liczba zorganizowanych debat, konferencji dot. przemocy,</p> <p>- liczba ulotek oraz innych materiałów na temat przemocy,</p>

	<p>6) Edukacja dzieci i młodzieży w ramach specjalistycznych programów określonych w szkolnych programach nauczania z wykorzystaniem środków audiowizualnych i literatury fachowej,</p> <p>7) Udzielanie informacji na temat przemocy domowej, udostępnianie materiałów edukacyjnych, organizacja wykładów na temat przemocy dla dorosłych i dzieci,</p> <p>8) Systematyczna edukacja społeczności Gminy Tyczyn poprzez prasę lokalną, zakup ulotek, broszur</p>			
<p>2. Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej w Gminie Tyczyn</p>	<p>1) Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej,</p> <p>2) Funkcjonowanie Grup Diagnostyczno-Pomocowych,</p> <p>3) Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy w szczególności: medycznej, psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej,</p> <p>4) Współpraca z instytucjami i organizacjami wspierającymi ofiary przemocy domowej,</p>	<p>Od dnia wejścia Programu w życie do 31.12.2028</p>	<p>- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tyczynie,</p> <p>- Komisariat Policji w Tyczynie,</p> <p>- Miejsko-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,</p> <p>- Szkoły na terenie Gminy Tyczyn</p> <p>- Punkt Konsultacyjny Pomocy Rodzinie,</p> <p>- jednostki ochrony zdrowia na terenie Gminy Tyczyn,</p>	<p>- liczba osób, którym udzielono informacji na temat instytucji i organizacji udzielających wsparcia i pomocy dla osób doświadczających przemocy oraz ich praw,</p> <p>- liczba osób dorosłych, którym udzielono bezpiecznego schronienia,</p> <p>- liczba osób skierowanych do jednostek poradnictwa specjalistycznego, ośrodków wsparcia oraz ośrodków interwencji kryzysowej,</p> <p>- liczba osób, którym udzielono pomocy medycznej/psychologicznej/prawnej podczas interwencji,</p> <p>- liczba interwencji w związku</p>

	<p>5) Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej pomocy, świadczonej przez Punkt Konsultacyjny Pomocy Rodzinie w Tyczynie,</p> <p>6) Udostępnienie do publicznej wiadomości informatorów o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy domowej,</p> <p>7) Kierowanie do jednostek poradnictwa specjalistycznego, ośrodków wsparcia oraz ośrodków interwencji kryzysowej.</p>			<p>z przemocą domową,</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba wszczętych postępowań z art. 207 § 1 kk, - liczba wniosków do Sądu Rejonowego w Rzeszowie o wgląd w sytuację rodziny, - liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego, - liczba funkcjonujących Grup Diagnostyczno-Pomocowych, - liczba wszczętych w danym roku procedur „Niebieskie Karty”, - liczba kontynuowanych w danym roku procedur „Niebieskie Karty” wszczętych w latach poprzedzających rok sprawozdawczy, - liczba osób doznających przemocy domowej objętych działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”, - liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – C”, - liczba monitorowanych rodzin po zakończeniu procedury „Niebieska Karta”, - liczba informatorów, ulotek broszur i innych materiałów na temat przemocy.
3. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową w Gminie Tyczyn	<p>1) Interweniowanie oraz reagowanie lokalnych służb na stosowanie przemocy domowej,</p> <p>2) Działania wobec osób stosujących przemoc domową w ramach procedury „Niebieska Karta”.</p>	Od dnia wejścia Programu w życie do 31.12. 2028	<ul style="list-style-type: none"> - Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tyczynie, - Komisariat Policji w Tyczynie, - Miejsko-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób stosujących przemoc domową objętych działaniami w ramach procedury „Niebieska Karta”, - liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta -D”, - liczba sprawców przemocy domowej zatrzymanych

				<p>i odizolowanych od ofiar przemocy domowej wskutek interwencji domowej,</p> <p>- liczba zastosowanych wobec osób stosujących przemoc domową nakazów natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia,</p> <p>- liczba sprawców przemocy domowej przewiezionych do Izby Wyrzeźwień,</p> <p>- liczba osób, którym udzielono informacji na temat programów korekcyjno-edukacyjnych/ dla osób stosujących przemoc domową albo programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową,</p> <p>- liczba osób uczestniczących w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową albo programie psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową,</p> <p>- liczba osób stosujących przemoc domową skierowanych do objęcia leczeniem odwykowym przez Miejsko-Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.</p>
4. Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej	1)Przeprowadzenie specjalistycznych szkoleń dla pracowników socjalnych, pracowników oświaty, policji, służby zdrowia, członków Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania	Corocznie, przez cały okres realizacji Programu	<p>- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tyczynie,</p> <p>- Komisariat Policji w Tyczynie,</p> <p>- Miejsko-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,</p>	- liczba pracowników uczestniczących w szkoleniach, konferencjach itp. z zakresu przemocy w rodzinie.

w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług w Gminie Tyczyn	<p>Problemów Alkoholowych, w zakresie świadczenia pomocy ofiarom przemocy domowej,</p> <p>2)Systematyczne podnoszenie wiedzy przedstawicieli różnych grup zawodowych stykających się z problematyką przemocy w rodzinie poprzez zakup literatury fachowej dla Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Diagnostyczno-Pomocowych,</p> <p>3)Monitorowanie prowadzonych działań, które pozwolą na systematyczną ocenę efektów.</p>		- Szkoły na terenie Gminy Tyczyn	
--	--	--	----------------------------------	--

IX. Realizator Programu

Gmina Tyczyn podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności w ramach pracy w Zespole Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej.

X. Zasoby i potencjał Gminy Tyczyn w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej

Analiza SWOT jest metodą analizy sytuacji społeczności lokalnej oceniającą zarówno wewnętrzne, jak i zewnętrzne czynniki mogące mieć wpływ na powodzenie celu głównego strategicznego. Skupia się na takich czynnikach jak:

mocne strony (czynniki wewnętrzne odróżniające pozytywnie badaną działalność od działalności prowadzonej przez inne podmioty działające w danym sektorze i regionie, które odpowiednio wykorzystane mogą stać się siłami napędowymi rozwoju),

- **słabe strony** (czynniki wewnętrzne wpływające na ograniczenia rozwojowe działalności),

- **szanse** (uwarunkowania, które przy umiejętnym wykorzystaniu mogą wpłynąć pozytywnie na rozwój),

- **zagrożenia** (tendencje i zjawiska w otoczeniu, które mogą stanowić bariery lub utrudnienia rozwoju).

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<p>Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2027;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Tyczyn na lata 2023-2025; - Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Tyczyn; - Funkcjonowanie Grup Diagnostyczno-Pomocowych przy Zespole Interdyscyplinarnym; - Miejsko-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Tyczynie; - Punkt Konsultacyjny Pomocy Rodzinie w Tyczynie; - Kompetentna i stale doskonaląca się kadra pomocy społecznej; - Zatrudnienie asystenta rodziny; - Dobre rozeznanie środowiska lokalnego przez pracowników socjalnych, pedagogów, dzielnicowych, wzmożenie ich czujności; - Skuteczne przekazywanie i zbieranie informacji od poszczególnych osób i instytucji pomagającym rodzinom; - Konsekwentne egzekwowanie świadczeń wynikających z zadań i kompetencji poszczególnych instytucji lokalnych; - Dostępność usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla rodzin; - Otwartość pracowników Urzędu Miejskiego oraz MGOPS w Tyczynie na współpracę ze środowiskiem lokalnym; - Baza instytucji współpracujących z rodziną na terenie gminy oraz powiatu (M-GOPS w Tyczynie, Środowiskowy Dom Samopomocy w Tyczynie, Punkt Konsultacyjny Pomocy Rodzinie w Tyczynie, szkoły, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Rzeszowie, Powiatowy Urząd Pracy w Rzeszowie, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej, Policja, Prokuratura, Sąd, zakłady opieki zdrowotnej); - Współpraca z organizacjami pozarządowymi wspierającymi rodzinę działającymi na terenie gminy i powiatu (np. Podkarpackie Stowarzyszenie Pracowników Pomocy Społecznej, Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym w Tyczynie, Caritas – Środowiskowy Dom Samopomocy w Tyczynie); 	<ul style="list-style-type: none"> - Niska świadomość i gotowość społeczna rodzin w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej; - Brak wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych; - Bierna postawa rodziców i bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych; - Niska świadomość rodziców w kwestiach edukacyjnych; - Niski poziom aktywności i zaradności klientów M-GOPS w Tyczynie; - Zjawisko dziedziczenia ubóstwa; - Starzenie się ludności; - Niskie kwalifikacje osób bezrobotnych, niska samoocena; - Występowanie zjawiska przemocy domowej oraz problemów związanych z uzależnieniami; - Rozluźnienie więzi rodzinnych; - Bierna postawa rodziców wobec problemów występujących w rodzinie; - Przewlekłość procedury sądowej w przypadku leczenia odwykowego.

<ul style="list-style-type: none"> - Współpraca z ww. instytucjami, organizacjami; - Funkcjonowanie na terenie gminy placówek oświatowych z ofertą zajęć pozalekcyjnych; - Funkcjonowanie na terenie Gminy Tyczyn miejsc oferujących opiekę i wychowanie przedszkolne dla dzieci; - Działalność kulturalna prowadzona przez Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Tyczynie, domy ludowe w każdym z trzech sołectw oraz Centrum Dziedzictwa Kulturowego i Informacji Turystycznej w Tyczynie; - Funkcjonowanie na terenie Gminy Tyczyn placówek służby zdrowia; - Oferty sportowe i baza lokalowa (m.in. boiska typu ORLIK, place zabaw) 	
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - Zmiana mentalności lokalnej społeczności w kwestii stereotypowego postrzegania rodzin dysfunkcyjnych, - Możliwość wykorzystania środków zewnętrznych na przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom, w tym przemocy poprzez organizację kursów, szkoleń, konferencji; - Współpraca rodzin dysfunkcyjnych ze specjalistami w rozwiązywaniu problemów; - Pozyskiwanie środków zewnętrznych na aktywizację zawodową i społeczną rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym; - Wzmocnienie współpracy między instytucjami wspierającymi rodzinę oraz organizacjami pozarządowymi; - Edukacja rodziców; - Zwiększenie środków finansowych na poradnictwo i interwencję w zakresie wspierania rodziny; - Zwiększenie oferty pomocowej dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej przez objęcie pomocą asystenta rodziny, - Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej; - Zwiększenie i zróżnicowanie bezpłatnych ofert kulturalnych. 	<ul style="list-style-type: none"> - Zanikanie więzi rodzinnych i tradycji spowodowanych stylem współczesnego życia, rozpad rodziny; - Ograniczone możliwości zaspokajania potrzeb mieszkaniowych rodzin; - Rozszerzanie się negatywnych zjawisk: (przemoc) wśród rówieśników, cyberprzemoc, alkoholizm, społeczna akceptacja alkoholu w życiu obywateli, obniżenie wieku inicjacji alkoholowej, utrata zdrowia psychicznego i fizycznego, nieradzenie sobie w sytuacjach trudnych, ukrywanie przemocy domowej, przyzwolenie społeczne na stosowanie przemocy, wykluczenie społeczne itp.); - Upadek autorytetów i wartości moralnych; - Zanik więzi i tradycji rodzinnych i moralnych; - Destrukcyjna rola mediów.

XI. Finansowanie Programu

Program będzie finansowany ze środków własnych Gminy pochodzących z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz umieszczonych w budżecie Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tyczynie na realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy domowej, dotacji oraz ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł w tym środków unijnych.

XII. Monitoring i ewaluacja Programu

1. Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Sprawozdania z realizacji Programu podmioty składają do dnia 28 lutego każdego roku do Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tyczynie.
2. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tyczynie do dnia 31 marca każdego roku przedłoży Radzie Miejskiej sprawozdanie z realizacji Programu.
3. Ewaluacja Programu zostanie przeprowadzona po zakończeniu Programu w ramach końcowego sprawozdania.

XIII. Postanowienia końcowe

Program ma charakter otwarty i „elastyczny” tzn. może podlegać okresowym weryfikacjom związanym ze zmieniającymi się uwarunkowaniami społecznoekonomicznymi, rozwojem procesów społecznych i potrzebami w tym zakresie, a także wymogami prawa. Zmiana Programu jest możliwa wyłącznie w formie przyjęcia stosownej Uchwały.

Gmina Tyczyn
Rynek, 36-020 Tyczyn
Tel. +48 17 221 92 11
www.tyczyn.pl

Numer załącznika

Uchwała numer LXIX.455.23 “Uchwała w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Tyczyn na lata 2024-2028.” została podjęta następującą proporcją głosów: jestem za 12, jestem przeciw 0, wstrzymuję się 0.

Uchwała została podjęta w trybie jawnym, zwykłą większością głosów.
Data i godzina głosowania: 28.12.2023 10:13:01

Radni zagłosowali jak poniżej:

Jestem za	
1.	Jadwiga Czarnik
2.	Ryszard Fornal
3.	Damian Fudali
4.	Ryszard Kaczor
5.	Grzegorz Lampart
6.	Eugeniusz Malak
7.	Ewelina Malak
8.	Joanna Mroczka
9.	Zdzisław Prokop
10.	Tadeusz Ruszel
11.	Genowefa Szawara
12.	Marian Tadla

Wstrzymuję się	
	BRAK

Jestem przeciw	
	BRAK

Obecni radni, którzy nie wzięli udziału w głosowaniu	
	BRAK

Operatorem systemu był UM - TYCZYN.

Wygenerowano z systemu DSSS Vote za pośrednictwem oprogramowania DSSS Vote App.